

Občinske sindikalne organizacije

Priprave za sklic ustanovnega občnega zbora sindikalnega sveta v občini so stekle

Na podlagi tega je predsedstvo mestnega sveta zveze sindikatov 14. t. m. sprejelo program za izvedbo ustanovnih občnih zborov zveze sindikatov v vseh petih ljubljanskih občinah, ki naj bi bili opravljeni najkasneje v prvih dneh aprila letos.

Vsebinske kadrovske in organizacijsko tehnične priprave so naložene sekretariatu občinskega aktiva predsednikov osnovnih organizacij (za posamezno občino), razširjenemu s člani mestnega sindikalnega sveta. Tako sestavljen »pripravljalni odbor« pa sodeluje z roki z osnovnimi organizacijami in občinskim političnim aktivom.

Neposredne naloge do ustanovnega občnega zbora so zlasti naslednje:

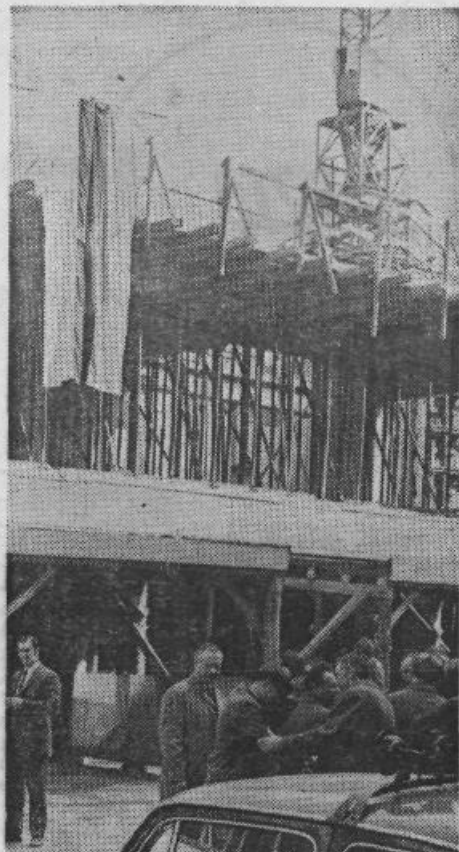
— proučitev družbenoekonomske problematike v občini z izločitvijo nekaterih najbolj aktualnih družbenih problemov, ki tarejo delovne ljudi v občini kot npr.: uveljavljanje ustavnih dopolnil, stanovanjska gradnja, integracije v gospodarstvo in družbenih dejavnostih, kadrovska politika, samoupravno sporazumevanje na področju delitve, funkcioniranje občinske uprave...;

— evidentiranje možnih kandidatov za člane občinskega sindikalnega sveta in za vodilne funkcije, pri čemer bo potrebno zagotoviti poleg znanih zahtev (kriterijev) po osebnostnih kvalitetah in pripravljenosti še ustrezno zastopanost delavcev iz posameznih dejavnosti gospodarstva in družbenih služb.

Te naloge so še posebej zahtevne v občini Center, ki predstavlja skoraj polovico sindikalno organiziranega delavstva ljubljanskih občin in približno toliko tudi osnovnih organizacij; prav tako pa so močno razvejene skoraj vse dejavnosti:

osnov. organizacij	članov
industrija	36 8.700
kmetijstvo, živil. in tobačna industrija	8 1.000
gradbeništvo	24 4.800
promet in zveze	21 5.300
storitvene dejav.	152 24.300
družbene dejav.	169 19.000
S k u p a j	410 63.100

JANKO VRHUNC

Otvoritev kletnih garaž v PP hiši v Cigaletovi ulici.

OBISKI

Rade Galeb v Ljubljani

Predsednik zveznega odbora sindikata industrije in rudarstva Jugoslavije Rade Galeb je med 23. in 25. januarjem prvič uradno obiskal Slovenijo. Ob tej priložnosti je mestni odbor sklical širši politični aktiv sindikata ljubljanske industrije, na katerem so udeleženci obravnavali aktualno družbenopolitično in ekonomsko problematiko.

Kako odpravljati porajajoče se probleme ob uveljavljanju ukrepov za odpravo nelikvidnosti, kako se uveljavljajo ustavna dopolnila in dopolnitev organiziranosti ljubljanskih sindikatov, so bile glavne teme razprave.

Po uvodnih besedah predsednika mestnega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Ljubljane Zvoneta Žagarja, ki je na kratko orisal gospodarsko stanje in razvoj industrije v Ljubljani v lanskem letu ter spregovoril o glavnih akcijah mestnega odbora in o programu dela za letošnje, so številni sindikalni delavci — med njimi tudi direktorji industrijskih delovnih organizacij — dovolj slikovito orisali nastali položaj, opozorili na problematiko, ki se poraja in nakazovali morebitne izhode.

Ukrepi za odpravo nelikvidnosti niso neposredno prizadeli večjega števila delovnih organizacij ljubljanske industrije (v treh podjetjih bodo morali izplačati 90-odstotne osebne dohodke). To pa seveda ne pomeni, da so ostale delovne organizacije trajno pokrile obveznosti. V številnih primerih gre za kratkoročne rešitve, kratkoročna posojila.

Zadnje čase se uveljavljajo ustavna dopolnila, ki zadevajo delovne organizacije. Predvsem nekatere večje, ki imajo močne strokovne službe, so že ustanovile temeljne organizacije združenega dela in začele sklepati samoupravne sporazume. Počasneje pa gre to v manjših delovnih organizacijah, kjer bo moral mestni odbor sindikata industrije in rudarstva storiti še več.

Predsednik zveznega odbora Rade Galeb je opozoril, da moramo kot družba letos predvsem prizadevati odpravljati dva bistvena problema — nelikvidnost in inflacijo — ki sta vir ostalih problemov. Teh problemov pa se ne da odpraviti na silo, z administrativnimi ukrepi, in ne na hitrico. Krepitev administrativnih ukrepov je lahko resna nevarnost za nadaljnji razvoj samoupravljanja, zato bi moral imeti sindikat pri urejanju družbenoekonomskih odnosov bolj odločujočo vlogo. Izvajanje stabilizacijskih ukrepov ne sme voditi do stagnacije gospodarstva. Zvezni odbor vztraja na tem, da zvezni organi dokončno povedo delovnim organizacijam, kaj bo s politiko cen, kreditno politiko, deviznim poslovanjem. Le tako bo mogoče realno planirati. Seveda mora biti boj za rezultate gospodarjenja, za stabilizacijo gospodarstva povezan z družbenimi cilji.

Tudi pekom – prosto noč

Odpravljanje nočnega dela v pekarstvu in slaščičarstvu

Sindikat delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji v Sloveniji si že vrsto let prizadeva za odpravo nočnega dela v pekarstvu in slaščičarstvu. V letu 1972 je RO tega sindikata podal iniciativo, da izdelajo osnutek samoupravnega sporazuma, s katerim bi dokončno uredili razporejanje delovnega časa v tej panogi. O osnutku sporazuma so 6. februarja 1973 razpravljali predstavniki kolektivov pekarstva za belokranjsko, dolenjsko, gorenjsko in ljubljansko območje na posvetu, ki ga je v dogovor z RO sindikata sklical mestni odbor sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji v Ljubljani. Pred tem posvetom so o osnutku sporazuma že razpravljali predstavniki pekrov za mariborsko in primorsko območje in dali svoje pripombe, v naslednjih dneh pa je bilo tako posvetovanje sklicano še za celjsko območje.

Samoupravni sporazum je pripravljen na temelju zahtev pekarskih proizvajalcev v zadnjih letih, kjer je potrebno posebej omeniti zbor pekarskih predstavnikov Ljubljane novembra 1968, zbor predelovalcev žitaric septembra 1971 in sestanek RO sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Slovenije v Dobrni aprila 1972.

Zahteve

Na vseh zbore so predstavniki pekarstva ostro zahtevali, da končno uredimo delovni čas in odpravimo stalno nočno delo v pekarstvu in slaščičarstvu. Mislim, da je za pravilno razumevanje samoupravnega sporazuma o odpravi nočnega dela v pekarstvu in slaščičarstvu potrebno omeniti nekatere posledice stalnega nočnega dela. To delo negativno vpliva na fizično in zdravstveno stanje delavcev. Imamo peke, ki delajo samo ponoči in peke, ki delajo ponoči vsak drugi teden. To je vsekakor slabše od triizmenskega dela, kjer delajo vsak tretji teden ponoči. Dnevnega počitka ne moremo istovetiti z nočnim, prehrana ni enakomerna, nemogoče je tudi ponoči organizirati topli obrok enako kot podnevi. Zato peki jedo le suho hrano in pijejo čaj. Ljudje so nespokoiti, posebno mlajši, hitreje se utrujajo in so neodporni. Število izgubljenih ur zaradi bolezni znaša letno v pekarstvu do 11 odstotkov. Ker ni rednega prehranjenega ciklusa, prihaja do prebavnih motenj. Pogoste so poklicne bolezni, kot so: gnitje zob, bronhitis, astma, obolenje gležnjev, vnetje oči, alergija na prah moke, pljučna obolenja in podob-

no. Več kot 80 odstotkov je invalidsko upokojenih. Storitnost dela iz navedenih vzrokov niha v odvisnosti od letnega časa in zasedenosti delovnih mest. Na produktivnost dela močno vpliva tudi fluktuacija delavcev. Ta pa je zaradi stalnega nočnega dela izredno velika.

Sporazum

Na podlagi temeljitih študij in analiz so strokovni sodelavci mestnega odbora sindikata in Republiškega odbora sindikata ter Zitne skupnosti Slovenije in s strokovnimi sodelavci Republiškega sekretariata za delo in Gospodarske zbornice predložili samoupravni sporazum v razpravo pekom. Kot nočno delo se v sporazumu šteje delo med 22. in 4. uro zjutraj. S sporazumom bi peki radi dosegli, da v tem času ne bi delali, razen v noči iz petka na soboto in pred državnimi prazniki. Ob teh dnevih bo nočno delo moralo ostati, ker sicer ob sedanjih kapacitetah pekarn z rednim dnevnim delom ne bo možno kriti potrebe tržišča. Med tednom bodo pred četrto uro zjutraj začeli delati le delavci, ki opravljajo pripravljala dela, kot so: sejanje moke, priprava testa in priprava peči in jih sporazum tudi našteva. Podpisnice sporazuma pa se hkrati obvezujejo, da bodo zagotovile periodično menjanje teh delavcev na nočnem delu pri pripravljenih delih tako, da bodo delali največ polovico ali 13 nočnih izmen mesečno. Delegati so imeli pripombe na člen osnutka, po katerem podpisnice sporazuma ne bi smele prodajati kruha in peciva pred šesto uro zjutraj. Člen je nepotreben, če se bodo vse podpisnice držale sporazuma in začele s peko šele ob četrty uri zjutraj. Lastne prodajalne in trgovina pa bodo seveda lahko prodajale kruh, ki ga je spekla popoldanska izmena prejšnjega dne; ta bo vsekakor dovolj svež in pravilno ohlajen. Dostava svežega kruha se bo vršila od 8. ure do 22. ure. Ob tem je cilj pekrov, da se potrošnik jejo, da bodo pri dostavi svežega kruha v poznejših dopoldanskih urah in popoldne. Na ta način bi peki sčasoma lahko prešli na normalen delovni čas s pričetkom ob 6. uri. Seveda z dodatnimi iniciativami za povečanje kapacitet. Peči pa se v sporazumu obvezujejo, da bodo pri dos avl svežega kruha od 6. ure naprej oskrbeli bolnišnice, obrate družbene prehrane in gostinstvo. V zvezi z dostavo kruha so peki iz Ljubljanskih pekarn ŽITA in Centra opozorili tudi na nesolidno konkurenco med podjetjema.

Dogovor

Sindikat predlaga, da to vprašanje uredita kolektiva s posebnim dogovorom. Sporazum naj bi začel veljati zadnjega marca. Izvajanje sporazuma pa bo spremljala posebna komisija s sedežem na Republiškem odboru sindikata. Nadzorovali pa naj bi ga tudi republiški in občinski inšpektorji za delo. Načelno so imeli pripombe na osnutek sporazuma edino predstavniki Pekarne »Center«. V vseh ostalih regijah so sporazum z dodatnimi pripombami sprejeli. Predstavniki Pekarne »Center« pa so zagovarjali na posvetu nočno izmensko delo z utemeljitvijo, da s pričetkom dela ob četrty uri zjutraj delavec nima zagotovljenih avtobusnih zvez ter da ima prav tako razbito noč. Na to so odgovorili delavci istega profila iz Pekarne Škofja Loka in iz Pekarne Grosuplje, da veliko rajši pričnejo z delom ob četrty uri zjutraj kot pa v večernih urah, ker so prikrajšani tudi za vse kulturne dobrine. Delavci so sami poudarjali, da se bo izboljšala tudi kvaliteta kruha, kar kažejo tudi strokovne analize, da je v dnevnem delu mogoče dosegati boljše kvaliteto.

Izjeme

Ob tem pa sporazum predvideva še izjemo z nočnim delom s petka na soboto. Vendar je prevladovalo večinsko mnenje vseh delegatov zbora, da je potrebno napraviti k odpravi nočnega dela pekrov odločen prvi korak, sicer peki nikoli ne pridejo iz začaranega kroga, v katerem se vrtijo že vsa povojna leta. Mislim, da je potrebno navesti tudi to, da so v vseh državah zahodne in vzhodne bloka odpravili nočno delo v pekarnah.

Sporazum najbrž za vse še ne predstavlja tega, kar si želijo glede delovnega časa, da bi delali kot večina delavcev v ostalih panogah od 6. do 24. ure. Temu cilju pa bodo namenjena prizadevanja pekrov ob podpori sindikata v prihodnje. Sedanji sporazum pa je pomemben korak na poti do tega cilja. Potrošnikom pa se s tem obeta veliko boljše in veliko večja možnost nakupa tudi v popoldanskih urah, kar do sedaj ni bilo mogoče.

DUSAN DOLINAR